

disse Mænd ville fremkomme med Forslag til at ændre det i Folkkirken, hvormed de ikke kunne enes, saa maatte der vel kunne træffes saadanne Foranstaltninger, at vi Alle kunne blive indenfor Folkkirken. Dette siger jeg ikke, fordi jeg har en stærk Tro til, at det lader sig gjøre; thi naar jeg reent og stærkt skal udtale min Opfattelse af hele det kirkelige Spørgsmaal og dets Ordning paa en for alle tilfredsstillende Maade, saa troer jeg at turde sige, at det er min Tro, at man maa ordne Forholdet derhen, at Staten ikke giver sig af med at opretholde Folkkirken i dens nuværende Skikkelse, men lader det være en fuldstændig fri Sag for Individerne selv, hvorledes de ville skaffe sig en Præst, og hvorledes Præsten vil indrette sig med Menigheden. Først da vil der i Sandhed kunne være Tale om kirkelig Frihed. Det, som har gjort mig betænkelig ved det foreliggende Forslag, er, at jeg frygter for, at, naar det ophøies til Lov, vil det vare længe, inden man kommer videre, og dertil kommer, at jeg ikke kan frie mig for den Tanke, at de Mænd, som idelig træde frem for at faae en Lov som denne, nok vilde beholde Folkkirkens Gøder, som de nu ere, navnlig de faste Indtægter, medens jeg gjerne vilde have netop disse løsnede fra al Forbindelse med Staten. Vilde de Herrer gaae i den Retning, som jeg her har tilladt mig at antyde, saaledes at det blev en fuldstændig fri Sag for enhver større eller mindre Samling af Mænd at forklaffe sig den Sjælesørger, de maatte ønske, og indrette sig med ham, som de ville, med andre Ord, at vi fuldstændigt løsrev os fra det Tryk i kirkelig Retning, som nu hviler paa os fra Statens Side, saa skal Ingen være villigere til at være med dertil end jeg. Men naar jeg ikke desto mindre skal bestemme mig til at stemme for det foreliggende Forslag, saa er det især, fordi jeg ogsaa gaaer ud fra den Betragtning, som er gjort gjældende af en æret Taler, altsaa fra det Haab at det ikke skal vare længe, inden vi komme til at gaae en heel Deel videre, og at de Mænd, som nu ønske dette Lovforslag og for en Deel — jeg tør ikke sige: fuldstændigt, thi det har jeg ikke hørt Nogen sige — ere tilfredse med det, da vilde være os behjælpelige med at komme

dertil — ja, jeg for mit Vedkommende vil gjerne gaae til den yderste Grændse i saa Henseende — at Kirken fuldstændigt løsnes fra Statens tvingende Bånd. Altsaa, under denne Forudsætning og med dette Haab for Die skal jeg stemme for Forslaget. Jeg gjør det ingeniunde, fordi jeg troer, at det vil have nogen overordentlig practisk Betydning; thi, som allerede udtalt, under saa haarde Betingelser, at man først skal lønne den af Staten paanøbte Præst — thi de Vedkommende anerkjende ham jo ikke som deres Præst, idet de selv vælge sig en anden —, dernæst at de Paagjældende lønne den af dem selv antagne Præst, og endelig, at de forskaffe sig en egen Kirke eller et Bedehuus, kan det ikke ventes, at Mange vilde benytte den i Forslaget givne Ret. Jeg samstemmer derfor ogsaa fuldstændigt med de ærede Medlemmer, som have udtalt deres Forundring over, at idetmindste den høitærede Minister ikke har kunnet gaae ind paa at lade en Menighed, der kom tilstede efter Lovforslaget, benytte Sognets Kirke; thi det er mig aldeles usforklærligt, hvorledes dette skulde kunne bedirke, at det hele Forhold blev mere broget. Man maatte i alt Fald i Lovforslaget kunne bestemme, at den kunde benytte Kirken paa Tider, som ikke ere lovbestemte for den Menighed, for hvilken Kirken nærmest er bestemt. Der er i mine Tanker noget Haardt i at sige til en Menighed, at den kun paa de Betingelser kan faae sin religiøse Trang tilfredsstillet, at den ikke blot skal lønne den Præst, som ikke kan tilfredsstille, men skal være i en vis Forstand viist bort fra den Kirke, mod hvilken den har en lignende Forpligtelse som imod Præsten. Det lader imidlertid ikke til, at man vil kunne faae Sligt ind i dette Lovforslag, men det er i alt Fald et Fremtidshaab, man nok tør nære, at det ikke vil vare længe, inden man kommer til at gaae i den Retning, jeg her har antydet. — Det er kun disse faa Ord, jeg vilde tillade mig at udtale.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg skal med Hensyn til de Spørgsmaal, der ere rettede til mig, først fra det ærede Medlem for Ringkjøbing